

دانشکده هنر و معماری

گروه معماری

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

معماری

طراحی مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد

استاد راهنما: دکتر کاظم مندگاری

استاد مشاور: دکتر علی اکبر شریفی

پژوهش و نگارش: نیلوفر شریفی

شهریورماه ۱۳۸۹

دانشگاه یزد

دانشکده هنر و معماری

گروه معماری

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

معماری

طراحی مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد

استاد راهنما: دکتر کاظم مندگاری

استاد مشاور: دکتر علی اکبر شریفی

پژوهش و نگارش: نیلوفر شریفی

شهریورماه ۱۳۸۹

حمد و سپاس بی انتها

آفریدگار هستی بخش و فرزانه‌ی و عشق الهی را

که در فراز و فرود زندگی

روشنگر راه هستی ام بوده

باشکر و سپاس صمیمانه از راهنمایی‌های گران‌مایه و روشنگر استاد ارجمندم، جناب آقای دکتر منندگاری که هم‌عکس‌ری و همدلی و

هدایت ایشان، طی مسیر را بر من سهل نمود و ممکن ساخت.

سپاس فراوان از مشاوره و راهنمایی‌های ارزشمند و بی‌دریغ استاد هنرمندم، جناب آقای دکتر شیرینی که در مسیر این

رساله در محضرشان بسیار آموختم.

باسپاس از زحمات بی دریغ پدر و مادر عزیزم

باشکر از همراهی ها و بیماری های همسر مهربانم

تقدیم به تمامی دوستان و همسر و معاری

هم‌بستگی هنرها این امکان را فراهم می‌سازد تا با فهم ویژگی‌های خاص و مشترکشان و نیز با شناخت اصول و مبانی تأثیرگذار در شکل‌گیری آثار هنری، بتوان در راستای غنی‌تر نمودن هر یک از این هنرها بهره جست. از آن‌جا که هنر معماری در دو وجه شکلی یا صوری و معنایی یا مفهومی (که این دو وجه در ارتباط مستقیم با یکدیگرند) ظهور می‌یابد و بر مخاطبان خود تأثیر می‌گذارد و با توجه به نقش مثبت برقراری ارتباط بین هنرها، به نظر می‌رسد به کارگیری اصول و مبانی هنرهای تجسمی در آفرینش اثر معماری می‌تواند با تأثیر در وجه کالبدی و شکلی بنا و بالتبع آن تحت تأثیر قرار دادن وجوه غیرکالبدی، نقش به‌سزایی در تبدیل آن به یک آفریده هنری ماندگار و تأثیرگذار ایفا کند.

از این‌رو در این رساله فرصتی فراهم گردید تا بتوان چگونگی نمود و استفاده از اصول و مبانی هنرهای تجسمی را در روند طراحی معماری (که دغدغه اصلی طراح به‌شمار می‌آید) با انتخاب موضوعی تحت عنوان مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد تجربه نمود.

این گزارش در پنج فصل تنظیم شده است که پس از مقدمه، در ابتدای گزارش به هنر و مسائل مربوط به آن پرداخته شده و سپس به طور خاص اصول و مبانی هنرهای تجسمی مورد مطالعه قرار می‌گیرد. پس از آشنایی اجمالی با معماری، با استفاده از نگرش به‌دست آمده از اصول و مبانی هنرهای تجسمی، به بررسی معماری به صورت کلی و مصداقی از زاویه این اصول و مبانی پرداخته خواهد شد و سپس به مهم‌ترین افتراق این دو وادی هنری اشاره می‌شود. در ادامه با مطالعه دو نمونه بنای معماری مرتبط، موضوع مورد طراحی رساله معرفی و ویژگی‌های مربوط به آن مطالعه می‌گردد. بخش بعدی این نوشتار به معرفی و بررسی قابلیت‌های مکان طرح از دو دیدگاه ویژگی‌های معماری و مبانی هنرهای تجسمی در سه حوزه شهری، بلافصل و درونی اختصاص دارد. در ادامه، مبانی نظری طرح و طرح‌مایه بیان خواهد شد و مسیر و روند طراحی و سپس طرح نهایی مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد معرفی و توجیه می‌گردد و در انتها، مؤخره پایان‌بخش این گزارش می‌باشد.

کلمات کلیدی: هنر، اصول و مبانی هنرهای تجسمی، معماری، ویژگی‌های بصری معماری، فضا در

معماری، ترکیب‌بندی، پویایی، تعادل

دیباچه

علاقه به هنر دیر زمانی است که در من ریشه دارد. چندان دور نیست آن زمانی که با دل و جان به نقاشی و مداد رنگی‌هایم عشق می‌ورزیدم و آن روزهایی که با تماشای خط‌نوشته‌های پدر بزرگم، آرزوی ادامه‌ی راهش را در دل می‌پروراندم. این آرزوهای زیبای دوران کودکی با شناخت‌ها و آمال دوران نوجوانی دست‌به‌دست هم دادند و مرا به وادی هنر پر رمز و راز معماری کشاندند.

تحصیل در این رشته با همه‌ی دشواری‌ها و شب‌بیداری‌هایش همواره برایم جذاب و دوست‌داشتنی بوده است؛ چرا که یک سرش به دنیای هنر پیوند می‌خورد و این همان چیز است که همیشه در پی‌اش بودم... **دنیای کردن مسیر هنر.**

و اینک در آستانه‌ی پایان یافتن این بخش از دوران تحصیل، رساله را فرصتی مناسب جهت تعمق بیشتر در وادی هنر و معماری دیدم. در این راستا با انجام مطالعاتی در این زمینه، تصمیم گرفتم تا با آشنایی و مطالعه یک شاخه هنری دیگر، دانش و بینش هنری خود را ارتقا بخشم و در طراحی معماری از آن بهره‌جوییم. از بین کلیه‌ی رشته‌ها و شاخه‌های هنری، هنرهای تجسمی را با توجه به نزدیکی این شاخه از هنرها به معماری که یک هنر کاربردیست و هم‌چنین قرار گرفتن هنرهای تجسمی در ردیف هنرهای محض، برگزیدم تا با شناخت اصول و مبانی این هنرها و بهره‌گیری از شناخت به‌دست آمده از این مبانی و با نگاه از این زاویه، به بررسی و تحلیل معماری بپردازم و در طراحی معماری از دانش حاصله بهره‌برم.

این مسیر اگرچه در نگاه اول دشوار و پرپیچ و خم به‌نظر می‌آمد اما با همت و تلاش و استفاده از راهنمایی‌های استاد ارجمند، آقای دکتر مندگاری و بهره‌گیری از هدایت‌های استاد هنرمند، آقای دکتر شریفی و هم‌چنین کمک‌ها و مشاوره‌های همسر عزیزم، آقای مهندس حنانی، طی این مسیر بر من هموار گشت و تجارب کوچک و بزرگ زیادی از آن، نصیب من شد. با این توضیحات، این رساله را با تمام نقاط قوت و ضعفش می‌توان آغاز دفتر تجربه‌های این‌جانب از دنیای مشترک معماری و هنرهای تجسمی دانست که امید آن است تا با ادامه‌ی این مسیر، راهی به سوی پژوهش‌های آینده‌ی خویش در وادی این دو هنر، جست و جو کنم.

فہرست مطالب و تصاویر

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	بیان مسأله اصلی و رویکرد رساله
۳	بیان موضوع
۴	روش تحقیق
۵	مراحل انجام کار
۶	فصل اول: آشنایی با هنر و مبانی هنرهای تجسمی
۷	مقدمه
۸	۱-۱ آشنایی با هنر
۹	۱-۱-۱ مفهوم لغوی هنر
۹	۲-۱-۱ تعاریف و دیدگاه‌های مرتبط با هنر از منظر صاحب‌نظران
۱۳	۳-۱-۱ بررسی رابطه هنرها
۱۵	۲-۱ آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی
۱۶	۱-۲-۱ آشنایی با عناصر اولیه بصری و ویژگی‌های آن‌ها
۱۶	۱-۲-۱-۱ نقطه
۱۷	۲-۲-۱-۱ خط
۱۸	۳-۲-۱-۱ سطح
۲۰	۴-۲-۱-۱ حجم
۲۱	۲-۲-۱ ویژگی‌های عناصر اولیه بصری
۲۱	۱-۲-۲-۱ تناسبات و مقیاس
۲۳	۲-۲-۲-۱ بافت
۲۴	۳-۲-۲-۱ رنگ
۲۶	۴-۲-۲-۱ مثبت و منفی

۲۶	۵-۲-۲-۱ وزن بصری
۲۷	۶-۲-۲-۱ تکرار و ریتم
۲۸	۷-۲-۲-۱ حرکت
۲۹	۸-۲-۲-۱ بعد سوم
۳۰	۹-۲-۲-۱ فضا
۳۱	۳-۲-۱ ترکیب‌بندی و مسائل مربوط به آن
۳۲	۱-۳-۲-۱ تعادل
۳۳	۲-۳-۲-۱ تضاد
۳۵	۳-۳-۲-۱ فشار بصری
۳۵	۴-۳-۲-۱ تراز کردن و برجسته کردن
۳۶	۵-۳-۲-۱ فنون بصری
۳۸	نتیجه‌گیری

فصل دوم: بررسی معماری با نگاه مبانی هنرهای تجسمی

۳۹	مقدمه
۴۰	آشنایی اجمالی با هنر معماری
۴۳	۱-۲ اصول و مبانی هنرهای تجسمی و معماری
۴۳	۱-۱-۲ عناصر اولیه بصری و معماری
۴۳	۱-۱-۱-۲ نقطه و معماری
۴۴	۲-۱-۱-۲ خط و معماری
۴۵	۳-۱-۱-۲ سطح و معماری
۴۶	۴-۱-۱-۲ حجم و معماری
۴۶	۲-۱-۲ ویژگی‌های عناصر اولیه بصری و معماری
۴۶	۱-۲-۱-۲ تناسبات و معماری
۴۷	۲-۲-۱-۲ رنگ و معماری

۴۸	۳-۲-۱-۲ بافت و معماری
۴۹	۴-۲-۱-۲ مثبت - منفی و معماری
۵۰	۵-۲-۱-۲ ریتم - تکرار و معماری
۵۰	۶-۲-۱-۲ محور - جهت و معماری
۵۱	۷-۲-۱-۲ حرکت و معماری
۵۱	۸-۲-۱-۲ پرسپکتیو و معماری
۵۲	۳-۱-۲ اصول ترکیب‌بندی و معماری
۵۲	۱-۳-۱-۲ تعادل و معماری
۵۳	۲-۳-۱-۲ تضاد و معماری
۵۳	۲-۲ فضا، معماری، هنرهای تجسمی
۵۳	۱-۲-۲ تعریف عمومی فضا
۵۴	۲-۲-۲ فضای معماری
۵۶	۳-۲-۲ فضا در معماری و هنرهای تجسمی
۵۹	۳-۲ بررسی نمونه‌های معماری (از منظر اصول و مبانی هنرهای تجسمی)
۶۰	۱-۳-۲ کلیسای سال ۲۰۰۰م
۶۳	۲-۳-۲ موزه هنرهای معاصر تهران
۶۶	۳-۳-۲ موزه سالمون ر. گوگنهایم - نیویورک
۶۹	۴-۳-۲ مجموعه ورزشی رفسنجان
۷۳	نتیجه‌گیری
۷۴	فصل سوم: شناخت موضوع طراحی
۷۵	مقدمه
۷۶	۱-۳ بررسی نمونه‌های مشابه معماری
۷۶	۱-۱-۳ مرکز فرهنگی و گالری هنری پل کله
۸۱	۲-۱-۳ فرهنگسرای هنر (ارسباران)

۸۵	۲-۳ آشنایی با مراکز هنرهای تجسمی
۸۵	۱-۲-۳ اهداف واحد هنرهای تجسمی حوزه هنری
۸۶	۲-۲-۳ وظائف مراکز هنرهای تجسمی متناظر با اهداف کلی حوزه هنری
۸۷	۳-۳ معرفی مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد
۸۸	۱-۳-۳ مخاطب‌شناسی مرکز آفرینش هنرهای تجسمی
۹۰	۲-۳-۳ معرفی برخی از مهم‌ترین فضاهای مجموعه
۹۰	۱-۲-۳-۳ آتلیه‌ها یا کارگاه‌های آموزشی
۹۱	۲-۲-۳-۳ فضاهای اداری
۹۱	۳-۲-۳-۳ گالری و آمفی‌تئاتر
۹۲	۳-۳-۳ جدول برنامه فیزیکی فضاهای مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد
۹۶	فصل چهارم: شناخت و تحلیل مکان طرح
۹۷	مقدمه
۹۸	ویژگی‌های مورد نظر برای مکان مورد نظر جهت مرکز آفرینش هنرهای تجسمی یزد
۹۹	۱-۴ معرفی مکان طرح
۹۹	۱-۱-۴ شناخت عمومی مکان طرح (حوزه فراگیر)
۹۹	۱-۱-۱-۴ نگاهی گذرا به یزد
۱۰۰	۲-۱-۱-۴ خصوصیات معماری
۱۰۱	۲-۱-۴ معرفی و تحلیل مکان طرح (حوزه بلافصل)
۱۰۱	۱-۲-۱-۴ معرفی دسترسی‌ها
۱۰۳	۲-۲-۱-۴ معرفی تصویری دسترسی‌ها
۱۰۵	۳-۲-۱-۴ معرفی همجواری‌ها
۱۰۶	۴-۲-۱-۴ معرفی تصویری همجواری‌ها
۱۰۷	۳-۱-۴ شناسایی ویژگی‌های حوزه درونی مکان طرح
۱۰۷	۱-۳-۱-۴ معرفی ابعاد و اندازه مکان طرح

- ۱۰۷ ۲-۳-۱-۴ بررسی و تحلیل هندسی مکان طرح
- ۱۰۷ ۳-۳-۱-۴ معرفی جهات جغرافیایی و بادهای مطلوب
- ۱۰۸ ۴-۳-۱-۴ معرفی پوشش گیاهی و وضعیت طبیعی
- ۱۰۹ ۵-۳-۱-۴ معرفی منظرهای مناسب
- ۱۰۹ ۶-۳-۱-۴ نگاهی بر ویژگی‌های کیفی سایت
- ۱۱۰ ۲-۴ تحلیل مکان طرح از دیدگاه مبانی هنرهای تجسمی
- ۱۱۰ ۱-۲-۴ از دیدگاه عناصر اولیه بصری (نقطه، خط، سطح، حجم)
- ۱۱۰ ۱-۱-۲-۴ نقطه
- ۱۱۱ ۲-۱-۲-۴ خط
- ۱۱۱ ۳-۱-۲-۴ سطح
- ۱۱۲ ۴-۱-۲-۴ حجم
- ۱۱۳ ۲-۲-۴ از دیدگاه بافت، مثبت و منفی، رنگ
- ۱۱۳ ۱-۲-۲-۴ بافت
- ۱۱۳ ۲-۲-۲-۴ مثبت و منفی
- ۱۱۴ ۳-۲-۲-۴ رنگ
- ۱۱۵ ۳-۲-۴ از دیدگاه هندسه، جهت و محور
- ۱۱۵ ۱-۳-۲-۴ هندسه
- ۱۱۵ ۲-۳-۲-۴ جهت
- ۱۱۶ ۴-۲-۴ از دیدگاه ریتم و تکرار، حرکت
- ۱۱۷ نتیجه‌گیری
- ۱۱۸ فصل پنجم: معرفی طرح
- ۱۱۹ مقدمه
- ۱۲۰ ۱-۵ مبانی نظری طراحی و طرح‌مایه
- ۱۲۰ ۱-۱-۵ مبانی نظری مرتبط با موضوع

۱۲۲	۲-۱-۵ مبانی نظری مرتبط با بهره‌برداران
۱۲۲	۳-۱-۵ مبانی نظری مرتبط با مکان طرح
۱۲۴	۴-۱-۵ بیان طرح‌نامه
۱۲۵	۲-۵ روند طراحی
۱۲۵	۱-۲-۵ اسکیس‌های اولیه
۱۲۸	۲-۲-۵ شناخت و تحلیل مکان طرح
۱۲۹	۳-۲-۵ دیاگرام و لکه‌گذاری
۱۳۰	۴-۲-۵ طراحی سایت پلان، کروکی‌های دستی و ماکت حجمی
۱۳۳	۵-۲-۵ ترسیم رایانه‌ای کلیات و اتوهای دستی جزئیات پلان و نماها
۱۳۶	۳-۵ معرفی و توجیه طرح نهایی
۱۳۶	۱-۳-۵ معرفی طرح
۱۴۲	۲-۳-۵ توجیه طرح

۱۴۷

مؤخره

فهرست منابع و مآخذ

پیوست

ABSTRACT

فهرست تصاویر

تصاویر فصل دوم

شماره صفحه	مأخذ	توضیحات تصویر	شماره تصویر
۴۳	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	عنصر نقطه و معماری	۱-۲
۴۳	اینترنت	عنصر نقطه و معماری	۲-۲
۴۴	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	عنصر نقطه و معماری	۳-۲
۴۴	اینترنت	عنصر خط و معماری	۴-۲
۴۴	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	عنصر خط و معماری	۵-۲
۴۴	اینترنت	عنصر خط و معماری	۶-۲
۴۴	اینترنت	عنصر خط و معماری	۷-۲
۴۵	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	عنصر سطح و معماری	۸-۲
۴۵	اینترنت	عنصر سطح و معماری	۹-۲
۴۵	اینترنت	عنصر سطح و معماری	۱۰-۲
۴۶	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	عنصر حجم و معماری	۱۱-۲
۴۶	اینترنت	عنصر حجم و معماری	۱۲-۲
۴۶	اینترنت	عنصر حجم و معماری	۱۳-۲
۴۶	اینترنت	عنصر حجم و معماری	۱۴-۲
۴۷	اینترنت	تناسبات و معماری	۱۵-۲
۴۷	اینترنت	رنگ و معماری	۱۶-۲
۴۸	اینترنت	رنگ و معماری	۱۷-۲
۴۸	آرشیو شخصی	رنگ و معماری	۱۸-۲
۴۸	آرشیو شخصی	رنگ و معماری	۱۹-۲
۴۹	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	بافت و معماری	۲۰-۲
۴۹	اینترنت	مثبت - منفی و معماری	۲۱-۲
۴۹	اینترنت	مثبت - منفی و معماری	۲۲-۲
۵۰	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	ریتم - تکرار و معماری	۲۳-۲
۵۰	کتاب اصول و مبانی هنر تجسمی محمد حسین حلیمی	ریتم - تکرار و معماری	۲۴-۲
۵۰	آرشیو شخصی	ریتم - تکرار و معماری	۲۵-۲
۵۰	آرشیو شخصی	محور - جهت و معماری	۲۶-۲
۵۱	اینترنت	حرکت و معماری	۲۷-۲
۵۱	اینترنت	حرکت و معماری	۲۸-۲
۵۱	اینترنت	حرکت و معماری	۲۹-۲

۵۱	اینترنت	حرکت و معماری	۳۰-۲
۵۲	اینترنت	پرسپکتیو و معماری	۳۱-۲
۵۲	اینترنت	پرسپکتیو و معماری	۳۲-۲
۵۲	اینترنت	تعادل و معماری	۳۳-۲
۵۲	اینترنت	تعادل و معماری	۳۴-۲
۵۳	اینترنت	تضاد و معماری	۳۵-۲
۵۳	اینترنت	تضاد و معماری	۳۶-۲
۵۷	اینترنت	هنرهای تجسمی	۳۷-۲
۵۷	اینترنت	هنرهای تجسمی	۳۸-۲
۵۸	اینترنت	هنرهای تجسمی	۳۹-۲
۵۸	اینترنت	معماری ایران	۴۰-۲
۵۸	اینترنت	معماری ایران	۴۱-۲
۶۰	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۲-۲
۶۱	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۳-۲
۶۱	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۴-۲
۶۱	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۵-۲
۶۲	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۶-۲
۶۲	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۷-۲
۶۲	اینترنت	کلیسای سال ۲۰۰۰م	۴۸-۲
۶۳	اینترنت	موزه هنرهای معاصر تهران	۴۹-۲
۶۴	اینترنت	موزه هنرهای معاصر تهران	۵۰-۲
۶۴	آرشیو شخصی	موزه هنرهای معاصر تهران	۵۱-۲
۶۴	اینترنت	موزه هنرهای معاصر تهران	۵۲-۲
۶۴	اینترنت	موزه هنرهای معاصر تهران	۵۳-۲
۶۵	آرشیو شخصی	موزه هنرهای معاصر تهران	۵۴-۲
۶۵	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۵۵-۲
۶۷	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۵۶-۲
۶۸	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۵۷-۲
۶۸	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۵۸-۲
۶۸	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۵۹-۲
۶۸	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۶۰-۲
۶۹	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۶۱-۲
۶۹	کتاب عملکردهای معماری	موزه گوگنهایم - نیویورک	۶۲-۲
۷۱	اینترنت	مجموعه ورزشی رفسنجان	۶۳-۲
۷۱	اینترنت	مجموعه ورزشی رفسنجان	۶۴-۲
۷۱	اینترنت	مجموعه ورزشی رفسنجان	۶۵-۲

۷۲	اینترنت	مجموعه ورزشی رفسنجان	۶۶-۲
۷۲	اینترنت	مجموعه ورزشی رفسنجان	۶۷-۲

تصاویر فصل سوم

شماره صفحه	مأخذ	توضیحات تصویر	شماره تصویر
۷۶	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۱-۳
۷۷	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۲-۳
۷۷	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۳-۳
۷۸	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۴-۳
۷۸	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۵-۳
۷۸	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۶-۳
۷۸	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۷-۳
۷۹	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۸-۳
۷۹	اینترنت	مرکز فرهنگی هنری پل کله	۹-۳
۸۱	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۰-۳
۸۱	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۱-۳
۸۱	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۲-۳
۸۱	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۳-۳
۸۱	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۴-۳
۸۲	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۵-۳
۸۲	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۶-۳
۸۲	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۷-۳
۸۲	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۸-۳
۸۳	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۱۹-۳
۸۳	آرشیو شخصی	فرهنگسرای ارسباران تهران	۲۰-۳

تصاویر فصل چهارم

شماره صفحه	مأخذ	توضیحات تصویر	شماره تصویر
۹۹	Google earth	عکس هوایی از سایت	۱-۴
۱۰۳	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۲-۴
۱۰۳	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۳-۴
۱۰۳	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۴-۴
۱۰۳	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۵-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۶-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۷-۴

۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۸-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۹-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۱۰-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۱۱-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۱۲-۴
۱۰۴	آرشیو شخصی	معابر پیرامون سایت	۱۳-۴
۱۰۶	آرشیو شخصی	بناهای پیرامون سایت	۱۴-۴
۱۰۶	آرشیو شخصی	بناهای پیرامون سایت	۱۵-۴
۱۰۶	آرشیو شخصی	بناهای پیرامون سایت	۱۶-۴
۱۰۶	آرشیو شخصی	بناهای پیرامون سایت	۱۷-۴
۱۰۸	آرشیو شخصی	درختان سایت	۱۸-۴
۱۰۸	آرشیو شخصی	درختان سایت	۱۹-۴
۱۰۹	آرشیو شخصی	مناظر پیرامون سایت	۲۰-۴
۱۰۹	آرشیو شخصی	مناظر پیرامون سایت	۲۱-۴
۱۰۹	آرشیو شخصی	مناظر پیرامون سایت	۲۲-۴
۱۱۰	آرشیو شخصی	عکس هوایی از یزد	۲۳-۴
۱۱۰	Google earth	عکس هوایی از یزد	۲۴-۴
۱۱۰	Google earth	عکس هوایی از سایت	۲۵-۴
۱۱۰	Google earth	عکس هوایی همجواری‌ها	۲۶-۴
۱۱۱	Google earth	عکس هوایی از یزد	۲۷-۴
۱۱۱	Google earth	عکس هوایی همجواری‌ها	۲۸-۴
۱۱۱	آرشیو شخصی	مناظر پیرامون سایت	۲۹-۴
۱۱۱	آرشیو شخصی	درختان سایت	۳۰-۴
۱۱۱	Google earth	عکس هوایی از یزد	۳۱-۴
۱۱۱	آرشیو شخصی	معماری یزد	۳۲-۴
۱۱۲	Google earth	عکس هوایی از سایت	۳۳-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	معماری یزد	۳۴-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	معماری یزد	۳۵-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	معماری یزد	۳۶-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	معماری یزد	۳۷-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	بناهای پیرامون سایت	۳۸-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	بناهای پیرامون سایت	۳۹-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	منظر سایت	۴۰-۴
۱۱۲	آرشیو شخصی	منظر سایت	۴۱-۴
۱۱۳	Google earth	عکس هوایی از یزد	۴۲-۴
۱۱۳	Google earth	عکس هوایی از یزد	۴۳-۴

۱۱۳	Google earth	عکس هوایی از سایت	۴۴-۴
۱۱۳	Google earth	عکس هوایی از یزد	۴۵-۴
۱۱۳	آرشیو شخصی	عکس هوایی از یزد	۴۶-۴
۱۱۳	Google earth	عکس هوایی از یزد	۴۷-۴
۱۱۴	Google earth	عکس هوایی از سایت	۴۸-۴
۱۱۴	Google earth	عکس هوایی از سایت	۴۹-۴
۱۱۴	Google earth	عکس هوایی از یزد	۵۰-۴
۱۱۴	آرشیو شخصی	معماری یزد	۵۱-۴
۱۱۴	Google earth	عکس هوایی از سایت	۵۲-۴
۱۱۴	آرشیو شخصی	درختان سایت	۵۳-۴
۱۱۵	آرشیو شخصی	معماری یزد	۵۴-۴
۱۱۵	Google earth	عکس هوایی از یزد	۵۵-۴
۱۱۵	Google earth	عکس هوایی از سایت	۵۶-۴
۱۱۵	Google earth	عکس هوایی از یزد	۵۷-۴
۱۱۶	Google earth	عکس هوایی از سایت	۵۸-۴
۱۱۶	طرح جامع یزد	نقشه سایت	۵۹-۴
۱۱۶	آرشیو شخصی	معماری یزد	۶۰-۴
۱۱۶	Google earth	عکس هوایی از یزد	۶۱-۴
۱۱۶	Google earth	عکس هوایی از یزد	۶۲-۴
۱۱۶	آرشیو شخصی	درختان سایت	۶۳-۴
۱۱۶	آرشیو شخصی	درختان سایت	۶۴-۴
۱۱۶	آرشیو شخصی	درختان سایت	۶۵-۴
۱۱۶	Google earth	عکس هوایی از سایت	۶۶-۴

مقدمه

«خلاقیت اصیل را می‌توان با تلاش در دیگر زمینه‌های هنری از قبیل
عکاسی، نقاشی، مجسمه‌سازی، طراحی صحنه، رقص، تئاتر و سینما و موسیقی غنا
بخشید. این نیاز تمامی هنرمندان است، خواه معمار خواه غیرمعمار.»

آنتونی آتویناس